

INTRODUCCIÓ

Aquesta obra és una breu introducció a la filosofia, adreçada a persones que no en saben res. En el meu país, generalment ningú no estudia filosofia abans d'anar a la universitat, de manera que suposo que la majoria de lectors tenen almenys l'edat d'un universitari. Tanmateix, com que això no té res a veure amb la natura del tema, m'agradaria que el llibre —mai que els arribés a les mans— fos també d'interès per a estudiants d'institut, intel·ligents i interessats per les idees abstractes i els arguments teòrics.

Sovint, les nostres capacitats analítiques es troben molt desenvolupades abans d'haver adquirit coneixements sobre el món, així que, cap als catorze anys, hi ha molts joves que comencen a rumiar pel seu compte sobre problemes filosòfics, com ara: ¿Què existeix realment?, ¿Podem saber res?, ¿Hi ha res que sigui realment un bé o un mal?, ¿La vida té cap sentit?, ¿Tot s'acaba amb la mort?

Aquests problemes han estat debatuts des de fa milers d'anys, però la matèria primera de la filosofia no es troba pas en els escrits del passat, ans prové directament del món i de com ens hi relacionem. Això fa que aquests problemes reapareguin una vegada i una altra en persones que no n'han llegit res.

Aquesta obra és una introducció centrada en nou problemes filosòfics, cadascun dels quals pot ser abordat en si mateix, sense haver de fer cap referència a la història del pensament. No examinaré les grans obres filosòfiques del passat, ni tan sols el seu rerefons cultural. El moll de la filosofia és constituït per unes quantes qüestions que resulten naturalment enigmàtiques per a la ment

pensarosa dels humans, talment que la millor manera d'iniciar-se en l'estudi de la filosofia és afrontar-les directament. Un cop ho hàgiu fet, us trobareu en una millor posició per a apreciar el treball dels qui han intentat resoldre els mateixos problemes.

La filosofia es distingeix de la ciència i les matemàtiques. A diferència de la ciència, no depèn d'experiments ni d'observacions, sinó tan sols del pensament. I a diferència de les matemàtiques, no disposa de mètodes formals de demostració. De filosofia en feu quan plantegeu qüestions, argumenteu, proposeu idees, penseu en possibles arguments en contra, i us demaneu de quina manera funcionen realment els nostres conceptes.

El principal objectiu de la filosofia és qüestionar i entendre idees molt comunes que tothom utilitza cada dia sense adonar-se'n. Un historiador es pot demanar què va passar en un cert moment del passat; en canvi, un filòsof es demanarà «¿Què és, el temps?». Un matemàtic pot estudiar les relacions entre els nombres, però un filòsof es demanarà «¿Què és, un nombre?». Un físic es demanarà de què estan fets els àtoms o què explica la gravetat; en canvi, un filòsof es demanarà «¿Podem saber si hi ha res fora de les nostres ments?». Un psicòleg pot investigar com aprenen a parlar els infants; en canvi, un filòsof es demanarà «¿Què fa que els mots tinguin un significat?». Tothom es pot demanar si és acceptable entrar d'amagat en un cine per veure una pel·lícula sense pagar; en canvi, un filòsof es demanarà «¿Què és allò que fa que una acció sigui un bé o un mal?».

No podem anar pel món sense haver-nos fet alguna idea de què és el temps, els nombres, el coneixement, el llenguatge, el bé i el mal; en canvi, la filosofia investiga totes aquestes coses en si mateixes, amb l'objectiu d'assolir una comprensió una mica més profunda del món i de nosaltres mateixos. Evidentment, això no és gens fàcil. Com més bàsiques són les idees que volem investigar, de menys eines disposem per a treballar-hi. D'entrada, no hi ha gairebé res que puguem donar per pressuposat. La filosofia és, doncs, una activitat una mica atabaladora, i ben pocs resultats resten inqüestionats durant gaire temps.

Atès que sóc del parer que la millor manera d'aprendre filosofia és pensar en qüestions concretes, m'abstindré de dir res més sobre la natura general d'aquesta disciplina. Considerarem, doncs, els nou problemes següents:

1. El coneixement del món que ultrapassa la nostra ment.
2. El coneixement de ments distintes de la nostra.
3. La relació entre la ment i el cervell.
4. La possibilitat del llenguatge.
5. L'existència del lliure albir.
6. Les bases de la moralitat.
7. La injustícia de determinades desigualtats.
8. La natura de la mort.
9. El sentit de la vida.

Aquests problemes representen tan sols una tria: n'hi ha molts, molts més.

El que diré reflectirà el meu punt de vista sobre aquests problemes i no representarà necessàriament allò que pensa la majoria de filòsofs. Probablement, no hi ha res que sigui compartit per la majoria dels filòsofs que reflexionen sobre aquestes qüestions: no hi ha unanimitat entre les opinions dels filòsofs, i cada qüestió filosòfica té més de dues possibles solucions. La meva opinió personal és que molts d'aquests problemes encara no han estat resolts, i que, segurament, alguns no ho estaran mai. Tanmateix, el meu objectiu no és de donar respostes —ni tan sols aquelles respostes que jo pugui considerar correctes— ans només us vull introduir en l'estudi d'aquests problemes perquè hi pugueu reflexionar pel vostre compte. Abans d'aprendre moltes teories filosòfiques, és millor plantejar-se les qüestions filosòfiques que aquestes teories intenten resoldre. I la millor manera de fer-ho és considerar possibles solucions i veure en què erren. Procuraré deixar els problemes oberts, però, fins i tot si dic el que penso, res no us obliga a creure-us-ho, llevat que us sembli convincent.

Moltes introduccions excel·lents inclouen seccions sobre els grans filòsofs del passat i sobre escrits més recents. Aquest llibre no és cap substitut d'aquesta mena d'obres; tanmateix, espero que us ofereixi una primera aproximació a la filosofia que resulti tan clara i directa com sigui possible. Si, després de llegir-lo, decidiu d'aprofundir-hi, veureu que es poden dir moltes més coses sobre aquestes qüestions que les que jo dic.